

„Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal,
Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt.” (ApCsel 1,14)

A rózsafüzér imádság

Lelkipásztori segédanyag

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Összeállította: A Pasztorális Iroda

Mohay Réka, Nyúl Viktor

Pécs, 2018

Tartalom

Bevezető gondolatok a rózsafüzérhez	3
Hogy ne győzhessen a gonosz – Ferenc pápa imádságra hív októberben az Egyházért	10
A rózsafüzér imádkozása	12
Teljes búcsú.....	13
Az örvendetes rózsafüzér titkai.....	14
A világosság rózsafüzérének titkai	27
A fájdalmas rózsafüzér titkai	39
A dicsőséges rózsafüzér titkai.....	49
Függelék: Imádságok szövege	60

Bevezető gondolatok a rózsafüzérhez

A rózsafüzér imádság egy szép imaforma, aminek a végzésére az egyházi szent Hagyomány és szent Tanítóhivatal is gyakran bátorít minket. Ebben az imádságban különösen is megtapasztalható, hogy sok ember imában együtt, egymással közösséget alkotva Szűz Mária segítségével Jézus Krisztusra tekint, hogy az ő életének misztériumaiban egyre inkább elmélyüljön. Ugyanakkor közbenjáró ima is a rózsafüzér, hiszen nemcsak magunkért, hanem másokért is imádkozunk benne, ami az irgalmasság egyik lelki cselekedete. Bátran imádkozzunk egyénileg, közösségileg, s ajánljuk fel Szentatyánkért: Ferenc pápánkért, György püspök atyánkért, egyházmegyénkért, a békéért, s különösen is papi hivatásokért! Kérjük kitartóan Szűz Máriát, a papok Édesanyját, hogy járjon közben értünk az aratás Uránál újabb papi hivatásokért: „Kérjétek hát az aratás Urát, küldjön munkásokat az aratáshoz.” (Mt 9,38)

Ez, a Pasztorális Iroda által összeállított segédanyag ezt kívánja előmozdítani. Az adott rózsafüzér- titkoknak önmagunkban való elmélyítését, gyümölcsözőbb megélését segítik a szentírási szakaszok, a Katolikus Egyház Katekizmusának egyes idézetei, az egyházatyáknak rövid gondolatai, Szent II. János Pál és Ferenc pápa idézett szavai, s az elgondolkodtató kérdések. A csodálatos képek pedig az elmélkedést és a szemlélődést szolgálják.

Örömmel és tisztelettel ajánljuk e segédanyagot lelkipásztoroknak, katekétáknak, lelkipásztori munkatársaknak, plébániai közösségeknek, rózsafüzér társulatoknak, minden Krisztus-hívőnek, jó szándékú embernek, fiataloknak, és idősebbeknek egyaránt.

Részletek Szent II. János Pál pápa: Rosarium Virginis Mariae apostoli leveléből (Vatikán 2002)

43. „Drága testvéreim! Egy ilyen egyszerű, ugyanakkor ennyire gazdag imádság valóban megérdemli, hogy a keresztény közösség újra felfedezze. Tegyük meg ezt különösen ebben az esztendőben, vállalva mint erőfeszítést, a *Novo millennio ineunte* kezdetű apostoli levélnek megfelelően. E levél sok részegyház közvetlen jövőre szóló lelkipásztori terveihez adott indításokat.

Különösen hozzátok fordulok, drága Püspök Testvéreim, papok, diakonusok, s akik különféle lelkipásztori szolgálatokat végeztek, először magatok tapasztaljátok meg a rózsafüzér szépségét, aztán legyetek buzgó terjesztői.

Bennetek is bízom, teológusok, hogy az Isten Igéjébe gyökerező és a keresztény nép élete iránt érzékeny, szigorú és bölcs gondolkodásokkal megláttatjátok e hagyományos imádság szentírási alapjait, lelki gazdagságát, lelkipásztori értékét.

Számítok rátok, szerzetesek és szerzetesnők, akik különlegesen is meghívást kaptatok arra, hogy Mária iskolájában szemléljétek Krisztus arcát.

Reátok tekintek, bármilyen állapotban élő fivéreim és nővéreim, keresztény családok, betegek és öregek, s reátok, fiatalok: *bizalommal vegyétek kézbe a rózsafüzért*, s a Szentírás világosságánál, összhangban a liturgiával, mindennapi életetek körülményei közepette fedeztétek fel újra.

Bárcsak ne maradna felhívásom meghallgatás nélkül! Pápaságom 25. évének kezdetén ezen apostoli leveletem Szűz Mária bölcs kezére bízom, és *lélekben leborulok a Boldog Bartolo Longo, a rózsafüzér apostola által épített szentélyben lévő képe előtt*. Szívesen ismétlem a sajátomként azokat a megindító szavakat, melyekkel Bartolo Longo fejezi be a *Rózsafüzér Királynőjéhez szóló híressé vált könyörgését*: „Ó, Mária áldott rózsafüzére, édes lánc, mely Istenhez láncolsz minket, szeretet köteléke, mely az angyalokkal egyesítesz, az üdvösség tornya a pokol szakadékában, biztos kikötő az általános hajótörésben, nem hagyunk el soha többé. Te légy erősségünk halálküzdelmünk óráján. Tiéd legyen kialvó életünk utolsó csókja. És ajkunk utolsó lehelete a te édes neved legyen, ó Pompei Rózsafüzér Királynője, ó drága Anyánk, ó bűnösök Menedéke, szomorúak hatalmas Vigasztalója. Légy áldott mindenütt, ma és mindörökké, a földön és az égben.”

Milyen lelkiülettel imádkozzuk a rózsafüzért?

12. „A rózsafüzér Mária tapasztalásából kiindulva *kifejezetten szemlélődő imádság*. Ha megfosztanánk e dimenziótól, természetét vesztené, miként VI. Pál hangsúlyozta: „Szemlélődés nélkül a rózsafüzér lélektelen test, s mondása azzal a kockázattal jár, hogy formulák mechanikus ismétlése lesz, és ellentmond Jézus intelmének: 'amikor imádkoztok, ne beszéljétek sokat, mint a pogányok, akik azt hiszik, hogy a bőbeszédűségükért találnak meghallgatást' (Mt 6,7). A rózsafüzér mondása természete szerint nyugodt, szinte késleltetten lassú ritmust igényel, ami elősegíti az imádkozóban az elmélkedést az Úr élete misztériumairól, melyeket annak szívéen keresztül lát, aki a legközelebb állt az Úrhoz, s melyekből elmondhatatlan gazdagság fakad.”

17. „A rózsafüzér azonban nemcsak kérés, hanem az igehirdetés és az elmélyítés folyamata is, melynek során Krisztus misztériuma újra meg újra megjelenik a keresztény tapasztalat

különböző szintjein. Alapformája az imádságos és szemlélődő megjelenítés, mely arra törekszik, hogy a tanítványt Krisztus szívéhez hasonlóvá alakítsa. Ha ugyanis a rózsafüzér imádkozása közben egy jó elmélkedés minden kellékét kellően becsülik, főként a plébániák és kegyhelyek közös imádsága közben nagyon hatásos kateketikai alkalom kínálkozik, amivel a lelkipásztoroknak tudniuk kell élni. A Szűzanya így is folytatja Krisztust hirdető tevékenységét a rózsafüzérben, melynek története mutatja, hogyan éltek vele, főleg a domonkosok az Egyház nehéz óráiban, amikor annyira terjedtek az eretnokségek. Ma új kihívások előtt állunk. Miért ne vennénk kézbe újra a rózsafüzért elődeink hitével? A rózsafüzér ereje változatlan, és nélkülözhetetlen erőforrás marad minden jó evangelizáló lelkipásztori eszköztárában.”

18. „Krisztus arcának szemlélésére csak úgy juthatunk el, ha a Szentlélekben hallgatjuk az Atya szavát, mert „nem ismeri senki a Fiút, csak az Atya” (Mt 11,27). Fülöp Cézareája közelében Péter vallomása hallatára Jézus megjelöli a forrást, ahonnan lényének világos felismerése ered: „Nem a test és a vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én Atyám, aki a mennyekben van” (Mt 16,17). Szükséges tehát a magasságbeli kinyilatkoztatás. A befogadásához azonban nélkülözhetetlen a figyelmes odahallgatás: „Csak a csend és az imádság biztosít megfelelő körülményeket ahhoz, hogy e misztérium igazabb, méltóbb és elmélyültebb megismerése megvalósuljon és kibontakozzék.”

Gyakorlati tanácsok: Hogyan imádkozzuk a rózsafüzért?

A titok kimondása

29. „Kimondani a titkot, s ugyanakkor szemlélni egy képet, ami azt megjeleníti, olyan, mint amikor a színházban *fölmegy a függöny* és a figyelem a színpadra irányul. A szavak vezetnek a képzeletet és a lelket Krisztus életének meghatározott eseményére vagy mozzanatra. Az Egyházban kialakult lelkiségek – mint a képek tisztelete, mint az érzékelhető jelekben gazdag ájtatosságok, sőt a Loyolai Szent Ignác Lelkigyakorlataiban javasolt módszer is – láttató és a képzeletet megmozgató elemekhez (*a hely elképzelése*) folyamodtak, mert nagy segítségnek láttak bennük ahhoz, hogy a lélek a misztériumra tudjon koncentrálni. Ez az a módszer egyébként, mely *megfelel a megtestesülés logikájának*: Isten Jézusban emberi vonásokat akart magára öltetni. És az Ő testi valósága vezet el minket az isteni misztériumával való kapcsolatra.

E foghatóság igényének felel meg a rózsafüzér titkainak kimondása is. Kétségtelen, a titkok nem helyettesítik az evangéliumot, s nem is idézik föl teljes egészében. Ezért a rózsafüzér nem helyettesíti a *lelki olvasmányt* (lectio divina), épp ellenkezőleg, föltételezi és elősegíti azt. De ha a rózsafüzérben szemlélt titkok, kiegészítve

a világosság titkaival is, csak a Krisztusban való élet leglényegesebb elemeire szorítkoznak is, általuk a lélek könnyen utakat találhat az egész evangéliumhoz, főként ha a rózsafüzért a tartós összeszedettség különleges állapotában imádkozzák.”

Isten Igéjének hallgatása

30. „Annak érdekében, hogy az elmélkedés szentírási alapot kapjon és mélyebb lehessen, hasznos, ha a titok kimondása után fölolvassanak egy, a körülményeknek megfelelő rövidebb-hosszabb *szentírási részt*. Az egyéb emberi szavak ugyanis soha nem érik el a sugalmazott szavak sajátos hatékonyságát. Ezeket ugyanis azzal a bizonyossággal hallgatjuk, hogy Isten szava, mely a ma számára, az „én számomra” hangzik el.

Így hallgatva a szentírási részt, az beépül a rózsafüzér ismételő módszerébe, s nem jelentkezik az unalom, melyet egyébként a nagyon jól ismert formula egyszerű ismétlése okozhat. Ugyanis nem ugyanannak a dolognak pusztán fölidézéséről van szó, hanem a lélek *engedi 'beszélni' Istent*. Közös és ünnepélyes alkalmakkor a Szentírás szavait rövid magyarázat is követheti.”

A csend

31. „Az odahallgatás és az elmélkedés a csendből táplálkozik. Jó, ha a titok kimondása és a Szentírás szavai után megfelelő időre megállunk, hogy tekintetünket a szemlélendő titokra szegezzük, mielőtt elkezdjük a szóbeli imát. A csend értékének újrafelfedezése az egyik titka az elmélkedés és a szemlélődés gyakorlásának. Egy technológiákkal és hírközlő eszközökkel erősen áthatott társadalomban a csend egyre nehezebben található meg. De miként a liturgiában is ajánlott néhol a csend, úgy a rózsafüzér imádkozásakor is jó rövid szünetet tartani Isten Igéjének meghallgatása után, s közben a lélek az adott titokhoz kapcsolódhat.”

A Miatyánk

32. „Az Ige meghallgatása és a titok középpontba állítása után természetes, hogy a lélek az Atyához emelkedik. Jézus minden egyes titkában mindig odavisz minket az Atyához, akihez Ő szüntelenül odafordul, mert az 'ölen' nyugszik (vö. Jn 1,18). El akar vezetni minket az Atyával való bensőséges kapcsolatra, hogy vele együtt mondjuk: „Abba, Atya”. Az Atyával kapcsolatos az is, hogy a testvéreivé tesz, s egymás között is testvérekké tesz, azáltal, hogy nekünk adja a Szentlelket, aki egyszerre az Övé és az Atyáé. A Miatyánk mintegy alapja az Üdvözlégyek

ismételgetése által kibontakozó krisztologikus-máriás elmélkedésnek, és a titokról való elmélkedést egyházi tapasztalattá teszi akkor is, ha egyedül végzik.”

A tíz „Üdvözlégy”

33. „A *Üdvözlégyek* adják a rózsafüzér legnagyobb részét, s ettől lesz kiváltképpen máriás imádság. De épp a helyesen értett Üdvözlégy világosságánál látjuk meg tisztán, hogy a máriás jelleg nem ellenkezik a krisztologikus jelleggel, hanem éppen hangsúlyozza és kiemeli azt. Az Üdvözlégy első része ugyanis, mely Gábor angyal és Erzsébet Máriához intézett szavaiból áll, imádó szemlélése annak a titoknak, ami a Názáreti Szűzben végbemegy. E szavak az ég és a föld csodálatát fejezik ki, és rajtuk keresztül bizonyos értelemben megsejthető magának Istennek a gyönyörűsége legfőbb művének – a Fiú megtestesülése Mária szűz méhében – szemlélése közben, a teremtéstörténet örömteli tekintetének (*vö. Ter 1,31*), annak az őseredeti „*érzületnek*” folytatásaként, „amellyel Isten a teremtés kezdetén tekintett kezének alkotásaira”. Az Üdvözlégyek ismételtetése a rózsafüzérben Isten gyönyörűségének hullámhosszára hangol minket: ujjongás, csodálat, hódolatteljes meghajlás a történelem legnagyobb csodája miatt. Mária jövendölésének beteljesedése ez: „Íme, mostantól fogva boldognak mondanak minden nemzedékek” (*Lk 1,48*).

Az Üdvözlégy súlypontja, mintegy fordulópont a két rész között: *Jézus neve*. Olykor, ha sietve imádkozzuk, ez a súlypont eltűnik, s vele együtt elvész a kapcsolat is Krisztusnak azzal a titkával, amelyikről éppen elmélkedünk. De épp Jézus nevének és az ő titkának a hangsúlyozása jellemzi a rózsafüzér tartalmas és gyümölcsöző imádkozását. Már VI. Pál pápa említette *Marialis cultus* kezdetű apostoli buzdításában, hogy bizonyos régiókban úgy imádkozzák a rózsafüzért, hogy Jézus nevéhez fűzik hozzá a tized titkát. Dicséretes változat ez, különösen ha közösségben mondják a rózsafüzért. Határozottan kifejezik a Krisztusba vetett hitet, és konkrétan meg is fogalmazzák a Megváltó életének egy-egy eseményével kapcsolatban.

Hitvallás ez, ugyanakkor segít ébren tartani az elmélkedést, és erősíti a hasonulást Krisztus titkához. Jézus nevét – az egyetlen nevet, amelyben az üdvösség reménye nekünk adatott (*vö. ApCsel 4,12*) – a Szentséges Anya nevével együtt ismételtetni, s mintegy engedni, hogy Mária sugallja nekünk ez a nevet, a hasonulásnak olyan útja, mely egyre mélyebbre bevezet Krisztus életében.

Végül abból a páratlan kapcsolatból, mely Máriából Istenanyát, *Theotokoszt* formált, fakad a hatékonysága annak a könyörgésnek, mellyel Máriához fordulunk az

Üdvözlégy második felében, anyai közbenjárására bízva életünket és halálunk óráját.”

A „Dicsőség”

34. „A Szentháromság dicsőítése a keresztény szemlélődés célja. Krisztus ugyanis az út, aki elvezet minket az Atyához a Szentlélekben. Ha végigjárjuk ezt az utat, mindig a három isteni Személy titkához érkezünk, hogy dicsérjük, imádjuk a Szentháromságot és hálát adjunk neki. Fontos, hogy a Dicsőség mint *a szemlélődés csúcspontja* tudatos legyen a rózsafüzérben. Nyilvános imádkozás esetén énekelni is lehetne, hogy megfelelő hangsúlyt kapjon ez a minden keresztény imádságra jellemző távlat.

Amilyen mértékben a Krisztus és Mária iránti szeretetből – Üdvözlégyről Üdvözlégyre – figyelmes, elmélyült és átélt a titok feletti elmélkedés, oly mértékben lesz a Dicsőség nem rövid záradék, hanem megkapja a maga méltó szemlélődő jellegét mint a lélek felemelkedése a Paradicsomba, és megízlelteti a Tábor-hegy élményét, elővételezve az eljövendő szemlélést: „Jó nekünk itt lenni” (Lk 9,33).”

A rózsafüzér mint kegytárgy

36. „A rózsafüzérnek mint tárgynak megvan a maga hagyományos formája. Mint ilyen első közelítésben nem más, mint az Üdvözlégyek számlálását segítő szemek füzére. De maga a tárgy is szimbólum, mely újabb készletet adhat a szemlélődéshez.

Az első, amire fel kell figyelni, hogy a rózsafüzér a feszületre irányul: tőle indul és hozzá érkezik, mint maga az imádkozás is. Hiszen Krisztusban összpontosul a hívők élete és imádsága. Minden belőle indul ki, minden feléje irányul, minden általa jut el a Szentlélekben az Atyához.

Mint számláló eszköz, mely tagolja az imádságot, a rózsafüzér a szemlélődésben és a keresztény tökéletességben való folytonos haladás szimbóluma. Boldog Bartolo Longo úgy tekintette a rózsafüzért, mint láncot, mely Istenhez kapcsol minket. Igen, lánc, de édes kötelék, mert mindig kifejezi a kapcsolatunkat Istennel, aki Atyánk. Gyermeki kötelék, mely Máriához kapcsol, „az Úr szolgáló, leányához” (Lk 1,38), valójában magához Krisztushoz, aki bár Isten, irántunk való szeretetéből „szolga” lett (Fil 2,7).

Szép kiterjeszteni a rózsafüzér szimbolikus jelentését az emberekkel való kapcsolatainkra is, amennyiben emlékeztet arra a közösségre és testvériségre, amely mindannyiunkat Krisztushoz kapcsol.”

Hogy ne győzhessen a gonosz – Ferenc pápa imádságra hív októberben az Egyházért

„Szeptember 29-én, szombaton a Szentszék közleményt adott ki. Ferenc pápa a rózsafüzér imádkozására hív mindannyiunkat – hogy Isten Anyja óvja meg az Egyházat a gonosz támadásaitól, és Szent Mihály segítsen minket a gonosz ellen folytatott küzdelemben.

A Szentatyá úgy határozott, hogy minden hívőt arra hív az egész világon, hogy októberben, Mária hónapjában imádkozza el minden nap a rózsafüzért; így kapcsolódjunk össze egy közösségben és bűnbánatban mint Isten népe, amely Isten Szent Anyját és Szent Mihály arkangyalt arra kéri, hogy óvja meg az Egyházat az ördögtől, akinek célja mindig az, hogy elszakítson bennünket Istentől és egymástól.

Az elmúlt napok során, a balti országokban tett látogatása előtt a Szentatyá találkozott Frédéric Fornos SJ atyával, az Imaapostolság vezetőjével, akit arra kért, hogy továbbítsa az egész világon minden hívő felé kérését, és hívjon meg mindenkit arra, hogy együtt imádkozzuk a rózsafüzért az ősi „Sub Tuum Praesidium” invokációval, és a Szent Mihály arkangyalhoz intézett imádsággal együtt, mivel Szent Mihály az, aki megvéd minket és segít a gonosszal folytatott harcunk során (vö. *Jelenések könyve 12,7–12*).

A „Sub Tuum Praesidium” invokáció a következőképpen hangzik:

„Sub tuum praesidium confugimus Sancta Dei Genitrix. Nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo Gloriosa et Benedicta.”

[Oltalmad alá futunk, Istennek szent Szülője, könyörgésünket meg ne vedd szükségünk idején, hanem oltalmaz meg minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz!]

A világ minden hívőjéhez intézett kérésével a Szentatyának az a célja, hogy kérjük Istennek Szent Anyját, vegye az Egyházat óvó palástja alá, így őrizze meg a gonosznak, a nagy vádlónak a támadásaitól, és egyben tegye egyre tudatosabbá a jelenben és a múltban elkövetett vétkeket, hibákat, visszaéléseket illetően, és buzdítsa arra, hogy ezek ellen habozás nélkül harcoljon, hogy a gonosz felül ne kerekedhessen.

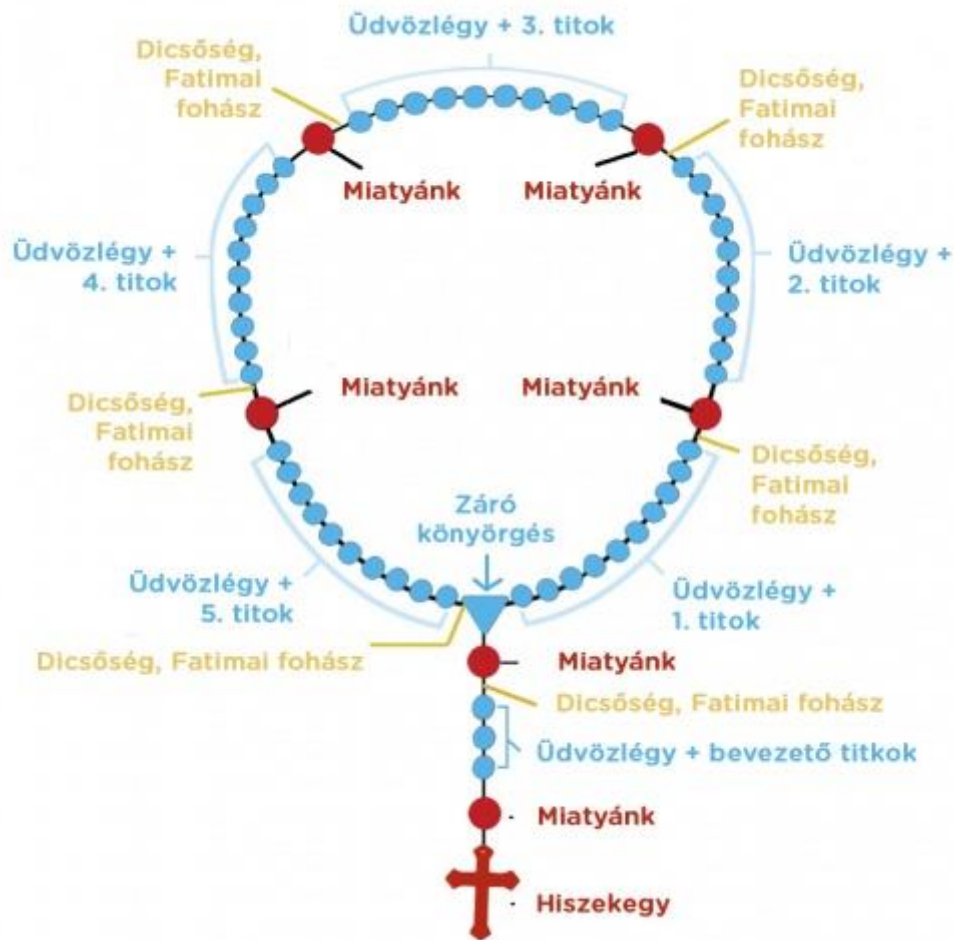
A Szentatya másik kérése, hogy októberben a rózsafüzér imádkozását XIII. Leó pápa imájával zárjuk:

„Sancte Michael Archangele, defende nos in proelio; contra nequitiam et insidias diaboli esto praesidium. Imperet illi Deus, supplices deprecamur: tuque, Princeps militiae caelestis, Satanam aliosque spiritus malignos, qui ad perditionem animarum pervagantur in mundo, divina virtute, in infernum detrude. Amen.”

[Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben; a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk! Esedezve kérjük: „Parancsoljon neki az Isten!” Te pedig, mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, akik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére! Ámen.]”¹

¹ Magyar Kurír, <http://www.magyarkurir.hu/hirek/hogy-ne-gyozhessen-gonosz-ferenc-papa-imadsagra-hiv-oktoberben-az-egyhazert> 2018. szeptember 29. szombat 17:52; Fordította: Koszoru Péter; Fotó: Vatican News.

A rózsafüzér imádkozása

(Forrás: <http://www.hogyankell.hu/R%C3%B3zsaf%C3%BCz%C3%A9rt%20im%C3%A1dkozni>)

Az imádságot a kereszttől kezdjük, erre a Hiszekegy imádságot mondjuk el. Az efölötti szemre a Miatyánk következik.

A három kisebb szemre egy-egy Üdvözlégységet imádkozunk, Jézus neve után beszúrva a bevezető titkokat (pl. Üdvözlégység Mária, kegyelemmel teljes, az Úr van Teveled, áldott vagy Te az asszonyok között, és áldott a Te méhednek gyümölcse, Jézus. [titok:] *Aki cselekedeteinket kormányozza. Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Ámen*)

A következő, különálló szemre ismét egy Miatyánkot mondunk.

Az ezt követő, tíz apró gyöngyből álló tizedek szemre egy-egy Üdvözlégységet mondunk. A választott rózsafüzér titkókból az első titkot az első tized szemre

mondjuk, a második titkot a második tized szemeire, és így tovább az ötödik titokig, melyet az utolsó, ötödik tizedre imádkozunk.

Minden tized végén elmondunk egy Dicsőséget („Dicsőség az Atyának, és a Fiúnak, és a Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökké. Ámen”), illetve a Fatimai fohászt („Ó, Jézusom, bocsásd meg bűneinket. Ments meg minket a pokol tüzétől, és vidd a mennybe a lelkeket, különösen azokat, akik legjobban rászorulnak irgalmadra!”). Ferenc pápa kérése alapján, minden tized végén, a Fatimai fohászt követően az „Oltalmad alá futunk...” kezdetű fohással egészíthető ki imádságunk. A tizedek közti szemekre Miatyánkot imádkozunk. Az utolsó, ötödik tized végén szintén elismételjük a Dicsőséget és a Fatimai fohászt, majd záró könyörgéssel fejezzük be imádságunkat.

Az ötödik tized végén, a Dicsőség és a Fatimai fohász után, Ferenc pápa szándéka szerint XIII. Leó pápa imájával zárjuk áhítatunkat („Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben...”).

Teljes búcsú

Teljes búcsút nyerhetünk a rózsafüzér közösségben való imádkozásával: pl. családban; plébániai, szerzetesi, vagy egyéb közösségben; templomban vagy kápolnában stb. (*A búcsúk kézikönyve, Búcsúengedélyek 17.*). A teljes búcsút magunkért, vagy egy elhunyt, katolikus testvérünkért ajánlhatjuk fel. A búcsú elnyerésének további feltételei ez esetben a rózsafüzér közösségi imádkozása mellett a következők: Miatyánk, Üdvözlégy, Hiszekegy, „kis” Dicsőség imádkozása a pápa szándékára; továbbá a szentgyónás, a szentáldozás, a bűntől való elszakadás szándéka, illetve a vágy, hogy a búcsút elnyerjük magunk, vagy egy elhunyt, katolikus testvérünk számára.

Az örvendetes rózsafüzér titkai

Az öröm titkai

„A rózsafüzér titkainak első csoportjára, az örvendetes titkokra a megtestesülés eseményéből fakadó öröm jellemző. Nyilvánvaló ez az Angyali üdvözléttől kezdve, amikor Gábor főangyalnak a Názáreti Szűzhez intézett köszöntése szorosan kapcsolódik a messiási örömről szóló meghíváshoz: „Üdvözlégy, Mária”. Ehhez a köszöntéshez kapcsolódik az egész üdvtörténet, sőt, bizonyos módon a világ történelme. Ha ugyanis az Atya terve az, hogy Krisztusban foglalja újra össze mindent (vö. Ef 1,10), akkor bizonyos értelemben az egész univerzumot érinti az az isteni kegy, amellyel az Atya lehajlik Mária felé, hogy Fiának anyjává tegye őt. S viszont: az egész emberiség benne foglaltatik abban a „fiat”-ban, mellyel Mária készséges engedelmisséggel válaszol Isten akaratára.

A kitörő öröm nagy példája az Erzsébettel való találkozás, amikor Mária hangja és a jelenlévő Krisztus hatására János „örömeiben repesett” Erzsébet méhében (vö. Lk 1,44). Örömmel áradó a betlehemi éjszaka, amikor az isteni Gyermekek, a világ Üdvözítője születéséről énekelnek az angyalok, és mint „nagy örömet” hirdetnek a pásztoroknak (Lk 2,10)

A negyedik és ötödik titok továbbra is örvendetes jellegű, de már drámai elemekkel. A templomban történt bemutatás ugyanis, miközben kifejezi az Istennek szentelés örömeit és elmerít az öreg Simeon elragadtatásában, megjövendöli, hogy ez a gyermek az „ellentmondás jele” lesz Izrael számára, s hogy az Anya lelkét kard fogja átjárni (vö. Lk 2,34–35). Örvendetes s ugyanakkor drámai a tizenkét éves Jézus története a templomban. Isteni bölcsességében jelenik meg, s miközben kérdez és hallgatja a választ, lényegében Ő az, aki 'tanít'. Amikor kinyilatkoztatja a titkot, hogy Ő a magát teljesen Atyja dolgainak átadó Fiú, előre hirdeti azt a evangéliumi radikalizmust, mely a legdrágább emberi kapcsolatokat is alárendeli az Ország abszolút követelményeinek. Az aggódó és bánkódó József és Mária maga sem értette az Ő szavait (vö. Lk 2,50).

Az örvendetes titkokról való elmélkedés a keresztény öröm végső indítékaival és mélységes tartalmával való találkozás. Azt jelenti, hogy tekintetünket a megtestesülés titkának fogható valóságára és az üdvözítő szenvedés még homályos jövőjére szegezzük. Mária elvezet minket a keresztény öröm titkának megértésére, és emlékeztet rá, hogy a kereszténység mindenekelőtt euangelion,

'örömhír', melynek központja, sőt lényegi tartalma Krisztus személye, a testté lett Ige, a világ egyetlen Üdvözítője."

(Szent II. János Pál pápa: *Rosarium Virginis Mariae* 20.)

Bevezető titkok az első három Üdvözlégyre:

1. aki hitünket növelje,
2. aki reményünket erősítse,
3. aki szeretetünket tökéletesítse

1. Akit te, Szent Szűz a Szentlélektől fogantál.

- „A hatodik hónapban az Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz, aki egy Dávid házából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese, és Máriának hívták. Az angyal belépett hozzá és megszólította: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Veled van az Úr! Áldottabb vagy minden asszonynál.” E szavak hallatára Mária zavarba jött, és gondolkozni kezdett rajta, miféle köszöntés ez. Az angyal ezt mondta neki: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Gyermeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni. Nagy lesz ő és a Magasságbeli Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját, és uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége.” Mária megkérdezte az angyalt: „Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?” Az angyal ezt válaszolta és mondta neki: „A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni. Íme, rokonod, Erzsébet is fogant öregségében, s már a hatodik hónapban van, noha meddőnek mondták, mert Istennél semmi sem lehetetlen.” Mária így válaszolt: „Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint.” Erre az angyal eltávozott.”

(Lukács 1,26-38)

- „Az "idők teljessége" (Gal 4,4), azaz az ígéretek és az előkészületek beteljesedése a Máriához szóló angyali üdvözléssel kezdődik. Mária arra kap meghívást, hogy azt fogadja méhébe, akiben "az istenség egész teljessége testileg" lakozni fog (Kol 2,9). Az isteni válasz az ő kérdésére -- "hogyan történik ez, hiszen férfit nem ismerek?" (Lk 1,34) – a Lélek ereje által adatik: "a Szentlélek száll tereád" (1,35).
- A Szentlélek küldése mindig kapcsolatban áll a Fiú küldésével, és hozzá van rendelve. A Szentlélek, aki "Úr és elevenítő", azért küldetik, hogy Szűz Mária méhét megszentelje és isteni módon megtermékenyítse, hogy Mária az Atya örök Fiát foganja, az ő emberségéből fölvetett emberségben.
- Az Atya egyetlen Fia, aki emberként Szűz Mária méhében fogantatott, "Krisztus", azaz a 'Szentlélekben fölkent' emberi létének kezdetétől fogva, bár ennek kinyilvánulása csak lépésről lépésre fog megtörténni: a pásztoroknak, a napkeleti bölcseknek, Keresztelő Jánosnak és a tanítványoknak. Tehát Jézus Krisztus egész élete ki fogja nyilvánítani, "hogyan kente föl Őt Isten Szentlélekkel és erővel" (ApCsel 10,38)."

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 484-486.)

- „Miért féljen az, aki kedvet talált az Istennél? De mivel szerezte azt meg, ha nem alázatosságával? Mert Isten az alázatosnak kegyelmet ad.”

(Aranyszájú Szent János)²

Kérdések:

- Figyelek-e a Szentlélek indíttatásaira?
- Hagyom-e, hogy a Szentlélek által bennem is „megfogadjon” Isten Szava?

² Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 379.

2. Akit te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván hordoztál.

- „Mária még ezekben a napokban útnak indult, és a hegyekbe sietett, Júda városába. Zakariás házába tért be és üdvözölte Erzsébetet. Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, örömeiben megmozdult méhében a gyermek, maga Erzsébet pedig eltelt Szentlélekkel. Nagy szóval felkiáltott: „Áldott vagy az asszonyok között, és áldott a te méhed gyümölcse! Hogy lehet az, hogy Uramnak anyja jön hozzám? Lásd, mihelyt meghallottam köszöntésed szavát, az örömtől megmozdult méhemből a gyermek. Boldog, aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki!”

(Lukács 1,39-47)

- Az evangéliumokban Máriát "Jézus anyjának" nevezik (Jn 2,1; 19,25), a Szentlélek indítására már Fiának születése előtt "az én Uramnak édesanyjaként" ünneplik (Lk 1,43). Ő, akit Mária emberként a Szentlélek által fogant, s aki teste szerint valóban Mária Fia lett, nem más, mint az Atya örök Fia, a Szentháromság második személye. Az Egyház vallja, hogy Mária valóban Istenszülő (Theotokosz).

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 495.)

- „Erzsébet is ugyanazokkal a szavakkal üdvözli Máriát, mint Gábor angyal üdvözölte őt. Ezzel angyalok és emberek fejezték ki tiszteletüket Mária iránt.”

(Beda Venerabilis)³

Kérdések:

- Öröme-e Isten Szavát szívemben, gondolataimban?
- Isten Szava szerint formálom-e az életemet, életem-e a napomat?

³ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 406.

3. Akit te, Szent Szűz a világra szültél.

- „Azokban a napokban történt, hogy Augusztusz császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. Ez az első összeírás Quiriniusz, Szíria helytartója alatt volt. Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják. József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy összeírják jegyeseivel, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. Ott-tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.”

(Lukács 2,1-7)

- „Jézus egy istálló alázatosságában született, szegény családban; az esemény első tanúi egyszerű pásztorok voltak. Ebben a szegénységben ragyog föl az Ég dicsősége. Az Egyház nem fárad bele ezen éjszaka dicsőségének megéneklésébe:

"A Szűz ma világra hozza az Örökkévalót,
És a föld a Megközelíthetetlennek
egy barlangot kínál.
Az angyalok és a pásztorok magasztalják Őt,
És a bölcsek a csillag nyomán közelednek,
Mert hiszen értünk született
A kicsinyke Gyermeke, az Örök Isten!"

- Istenhez képest "gyermekké lenni" az Országba történő belépés föltétele; ehhez meg kell alázkodni, kicsivé kell válni; sőt "újra kell születni" (Jn 3,7), Istenből kell születni, hogy valaki Isten fiává legyen. A születés misztériuma teljesedik bennünk, amikor Krisztus "formálódik" bennünk. Jézus születése e "csodálatos cserének" misztériuma:

Ó, csodálatos csere! Az emberi nem Teremtője, átlelkesített testet öltvén magára, a Szűztől születni méltóztatott; és férfi közreműködése nélkül jöven a világra, nekünk ajándékozta istenségét.

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 525-526.)

- „Mária’ héberül: ’tenger csillaga’, szírül ’úrnő’. Méltán nevezhetjük őt így, mert az egész világ urát, és a századok örök világosságát szülhette”

(*Beda Venerabilis*).⁴

Kérdések:

- Mit kell tennem, hogy egyre inkább megszülessék bennem a krisztusi, új ember?
- Mit tehetek azért, hogy másokban is megszülessék a krisztusi hit és élet?

⁴ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „*Catena Aurea*” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 377.

4. Akit te, Szent Szűz a templomban bemutatnál.

- „Amikor elteltek a tisztulásnak a Mózes törvényében megszabott napjai, felvitték Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak, ahogy az Úr törvényében elő volt írva: az anyaméhet megnyitó minden elsőszülött fiú az Úr szentjének hívatik; s az áldozatot is be akarták mutatni, ahogy az Úr törvénye előírta: egy pár gerlicét vagy két galambfiókat.

Íme, volt Jeruzsálemben egy Simeon nevű igaz és istenfélő ember. Várta Izrael vigaszát, és a Szentlélek volt rajta. Kinyilatkoztatást kapott a Szentlélektől, hogy addig nem hal meg, amíg meg nem látja az Úr Fölkentjét. A Lélek indítására a templomba ment. Amikor a szülők a gyermek Jézust bevitték, hogy a törvény előírásának eleget tegyenek, karjába vette és áldotta az Istent ezekkel a szavakkal: „Most bocsásd el, Uram, szolgádat, szavaid szerint békében, mert látta szemem üdvösségedet, melyet minden nép színe előtt készítettél, világosságul a pogányok megvilágosítására, és dicsőségül népednek, Izraelnek.” Apja és anyja csodálkoztak azon, amit fiukról mondott. Simeon megáldotta őket, és így szólt anyjához, Máriához: „Íme, ő sokak romlására és sokak feltámadására lesz Izraelben, jel lesz, amelynek ellene mondanak – a te lelkedet is tőr járja át –, hogy kiderüljenek sok szív titkos gondolatai.”

Volt egy Áser törzséből való, Anna nevű prófétaasszony, Fánuel leánya, aki már igen öreg volt. Hét évig élt férjével lánysága után, aztán özvegyen maradt. Már nyolcvannégy esztendő volt. Nem hagyta el a templomot soha, éjjel-nappal böjtben és imádságban szolgált. Ebben az órában is odajött, dicsőítette az Istent, és beszélt róla mindenkinek, aki csak várta Jeruzsálem megváltását.

Miután így eleget tettek az Úr törvényének, lementek galileai városukba, Názáretbe. A gyermek pedig nőtt és erősödött, bölcsesség töltötte be, és az Isten kegyelme volt rajta.”

(Lukács 2,22-40)

- „A bemutatás a Templomban úgy mutatja Jézust, mint az Elsőszülöttet, aki az Úrhoz tartozik mint sajátja. Simeonnal és Annával Izrael egész várakozása jön az Üdvözítőjével való találkozóra (a bizánci hagyomány ezt az ünnepet találkozásnak nevezi). Jézust fölismerik mint a régóta várt Messiást, mint "a nemzetek világosságát" és "Izrael dicsőségét", de úgy is, mint "jelet, melynek ellene mondanak". A fájdalom kardja, amit Máriának jövendölnek, előre hirdeti azt a másik, tökéletes és egyedülálló följánlást a kereszten, mely ajándékozni fogja azt az üdvösséget, melyet Isten "minden nép színe előtt készített".

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 529.)

- „Lássuk, mit jelent ez az áldozat. A gerlice nagyon beszédes, a galamb meg igen szelíd állat. Ilyen volt irántunk az Üdvözítő is. Tökéletesen szelíd volt, és mint a gerlice, az egész világot csalogatja kertjét betöltő szép énekével. Megölték a gerlicét és a galambot, hogy Ő képletesen megmutassa nekünk, hogy testileg szenved majd a világ életéért.”

(Szent Cirill)⁵

Kérdések:

- Mit adok oda ma Jézusnak?
- Szoktam-e magamat, másokat felajánlani az Úrnak?

⁵ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 364.

5. Akit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál.

- „Amikor tizenkét éves lett, szintén fölmentek, az ünnepi szokás szerint. Az ünnepnapok elteltével hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt anélkül, hogy szülei tudták volna. Abban a hitben, hogy az úti társaságban van, mentek egy napig, és keresték a rokonok és ismerősök között. Amikor nem találták, visszafordultak Jeruzsálembe, hogy keressék. Három nap múlva akadtak rá a templomban, ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezgette őket. Akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein. Amikor meglátták, csodálkoztak. Anyja így szólt hozzá: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, atyád és én szomorúan kerestünk.” Ezt felelte: „De miért kerestetek? Nem tudátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell lennem?” Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat. Velük ment hát, lement Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Szavait anyja mind megőrizte szívében. Jézus meg gyarapodott bölcsességben, korban, s kedvességben Isten és az emberek előtt.”

(Lukács 2,42-52)

- Jézus életének legnagyobb részét úgy élte le, hogy osztozott a legtöbb ember sorsában: élete minden látványosság nélküli, mindennapos élet, egy kézművesé, aki a zsidó vallásosságban Isten törvénye alatt áll egy falusi közösségben. Ebből az egész korszakból csak annyit tudunk, hogy Jézus engedelmeskedett szüleinek és "gyarapodott bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt" (Lk 2,52).
- Jézus Anyja és nevelőapja iránti alárendeltségében teljesen és tökéletesen teljesítette a negyedik parancsolatot. Ez az engedelmesség földi képe volt a mennyei Atya iránti fiúi engedelmességének. Józsefnek és Máriának való mindennapos alávetettsége hirdette és elővételezte a Getszemáni kerti imádság engedelmességét: "Ne az én akaratom..." (Lk 22,42). Krisztus mindennapos engedelmességével rejtett életében már megkezdődött annak helyreállítása, amit Ádám engedetlensége lerombolt.
- A názáreti rejtett élet minden ember számára lehetővé teszi, hogy az élet leghétköznapibb dolgaiban közösségben legyen Jézussal:
- "A názáreti ház iskola, amelyben az ember kezdi megérteni Krisztus életét. Az evangélium iskolája. (...) Elsősorban a hallgatásra tanít. Bárcsak fölélédne bennünk a hallgatás nagyrebecsülése, ennek a csodálatos és nélkülözhetetlen lelki magatartásnak az értékelése (...). Itt tanuljuk meg, milyen fontos a családi

élet. Názáret fölhívja a figyelmet a családra, szeretetközösségére, méltóságára, sugárzó szépségére, szentségére és sérthetlenségére (...). Végezetül itt megtanuljuk a munka fegyelmét. Ó, názáreti iskola, az ács Fiának háza! Itt szeretném megismerni és ünnepelni az emberi munka szigorú, de megváltó törvényét (...); végezetül innen szeretnék áldást küldeni az egész világ munkásainak, és megmutatni nekik a nagy Példaképet, az isteni Testvért.

- Jézus megtalálása a Templomban az egyetlen esemény, mely az evangéliumok Jézus rejtett életéről való hallgatását megtöri. Ezáltal Jézus sejteti küldetése iránti teljes, istenfiúságából adódó odaadásának misztériumát: "Nem tudtátok, hogy Atyám dolgaiban kell lennem?" Mária és József nem értették e szavakat, de a hitben elfogadták, és Mária "mindezeket az igéket megőrizte a szívében" a hosszú évek során, mialatt Jézus egy mindennapos élet csöndjében rejtve maradt.

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 531-534)

- „A Boldogságos Szűz szívében őrizte a hallott dolgokat, akár megértette azt, vagy akár érthetetlen is volt az előtte. Azután gyakran visszaidézte, és gondosan átgondolta azokat.”

(Beda Venerabilis)⁶

Kérdések:

- Megtalálom-e, keresem-e Jézust a csendben, az imában, a felebarátban, a szegényben, az Igében, az Eucharisziában, a próbatételekben?
- Mikor találok először Jézussal?

⁶ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 92.

A világosság rózsafüzérének titkai

A világosság titkai

„A gyermekségtől és a názáreti élettől továbbhaladva Jézus nyilvános működése felé, a szemlélődés azokhoz a titkokhoz vezet, melyeket külön névvel a világosság titkainak nevezhetünk. Valójában minden Krisztusnak a titka, aki a világosság. Ő „a világ világossága” (Jn 8,12). Ez azonban különösen megmutatkozik a nyilvános működés éveiben, amikor hirdeti az Ország Evangéliumát. Ha a keresztény közösségnek Krisztus nyilvános életéből öt jellegzetes mozzanatot, mint a világosság titkait kellene kiemelni, úgy gondolom, a következők lehetnek: 1. a Jordánnál történt keresztség, 2. önmaga kinyilatkoztatása a kánai menyegzőn, 3. Isten Országának meghirdetése a megtérésre hívó fölszólítással, 4. színeváltozás, 5. az Eucharisztia alapítása, a húsvéti misztérium szentségi kifejezése.

E titkok mindegyike a Jézus személyében immár elért Ország kinyilatkoztatása. Mindenekelőtt a Jordánnál történt keresztség a világosság titka. Itt ugyanis, miközben Krisztus, az ártatlan, aki 'bűnné' teszi magát értünk (vö. 2Kor 5,21), megmerül a folyó vízében, megnyílik az ég, és az Atya szava a szeretett Fiúnak nyilvánítja Őt (vö. Mt 3,17), s közben a Szentlélek leszáll rá, hogy ráruházza a küldetést. – A világosság titka az első csodajel Kánában (vö. Jn 2,1–12), amikor Krisztus, – Máriának, a hívők között az elsőnek közbenjárására – borra változtatván a vizet, megnyitja a hitre a tanítványok szívét. – A világosság titka a prédikáció, mellyel Jézus meghirdeti Isten országának eljövetelét és megtérésre hív (vö. Mk 1,15), megbocsátja azok bűneit, akik alázatos bizalommal közelednek hozzá (vö. Mk 2,3–13; Lk 7,47–48), s ez annak az irgalmas szolgálatnak a kezdete, melyet Ő a világ végéig folytatni fog, különösen a bűnbánat szentsége által, melyet Egyházára bízott. – Kiváltképpen a világosság titka a színeváltozás, mely a hagyomány szerint a Tábor hegyén történt. Az isteni dicsőség fölragyog Krisztus arcán, s közben az Atya az elragadtatásban lévő apostoloknak megparancsolja, hogy Őt hallgassák (vö. Lk 9,35), s legyenek készen vele együtt átélni a szenvedés fájdalmas óráját, hogy vele együtt eljussanak a föltámadás örömére és a Szentlélektől átformált életre. – Végül a világosság titka az Eucharisztia alapítása, mellyel Krisztus a kenyér és a bor színe alatt a testét és véréát adja eledelül, bizonyosságául „mindvégig” tartó szeretetének (Jn 13,1) az emberiség iránt, melynek üdvösségéért föl fogja áldozni önmagát.

A kánai menyegzőt kivéve e titkokban Mária jelenléte háttérben marad. Az evangéliumok csak néha említik jelenlétét Jézus prédikálása időszakában (vö. Mk 3,31–35; Jn 2,12), és semmit nem mondanak arról, hogy jelen volt-e az utolsó vacsora termében az Eucharisztia alapításakor. De amit Mária Kánában tett, az a magatartás végigkíséri Krisztus egész útját. A kinyilatkoztatás, melyet az Atya adott a Jordánnál történt kereszteléskor és amit a Keresztelő megismételt, Kánában Mária ajkán hangzik föl és egy nagy anyai intellemmé válik, melyet minden idők Egyházához intéz: „Tegyétek meg, amit nektek mond!” (Jn 2,4) Ez az intellemm jól bevezeti Krisztus nyilvános élete során mondott szavait és jeleit, és a világosság minden titka számára máriás hátteret ad.”

(Szent II. János Pál pápa: Rosarium Virginis Mariae 21.)

Bevezető titkok az első három Üdvözlégyre:

1. aki megtisztítson minket,
2. aki lelkünk békéjét megőrizze,
3. aki a szentségekben megerősítsen

1. Aki a Jordán vizében megkeresztelkedett.

- „Akkor Jézus Galileából elment Jánoshoz a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék. János igyekezett visszatartani: „Nekem van szükségem a te keresztségedre – mondta –, s te jössz hozzám?” Jézus ezt mondta: „Hagyd ezt most! Illő, hogy mindent megtegyünk, ami elő van írva.” Erre engedett neki. Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke, mint galamb leszállt és föléje ereszkedett. Az égből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.”

(Máté 3,13-17)

- „A keresztség Jézus részéről a szenvedő Szolga küldetésének elfogadása és kezdete. Engedi, hogy a bűnösök közé sorolják. Már most "az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét" (Jn 1,29); már elővételezi halálának "vérkeresztységét". Azért jön, hogy "beteljesítsen minden igazságot" (Mt 3,15), azaz teljesen aláveti magát Atyja akaratának: szeretetből vállalja magára a halál keresztségét bűneink bocsánatára. Erre a készsége válaszul az Atya hangja, aki Fiában teljesen kedvét találta. A Szentlélek, akit Jézus fogantatása óta teljesen birtokol, jön, hogy rajta "maradjon". Jézus az egész emberiség számára a Lélek forrása lesz. Kereszteléskor "megnyílt neki az ég" (Mt 3,16), melyet Ádám bűne bezárt; és amikor Jézus és a Lélek a vízbe ereszkedett, az megszentelődött -- ez az új teremtés előjátéka.
- A keresztség által a keresztény ember szentségileg azonosul Jézussal (aki keresztségében elővételezte halálát és föltámadását). A kereszténynek be kell lépnie a bűnbánat és a megalázkodás e misztériumába, Jézussal alá kell merülnie a vízbe, hogy Vele együtt újra kiemelkedjék. Vízből és Szentlélekből újra kell születnie, hogy a Fiúban az Atya szeretett fiává legyen és "új életre keljen" (Róm 6,4):

Temetkezzünk el Krisztussal együtt a keresztségben, hogy vele együtt föltámadjunk; szálljunk alá vele együtt, hogy vele fölemelkedjünk; emelkedjünk föl vele együtt, hogy vele együtt megdicsőüljünk.

Így történt, hogy "mindabból, ami Krisztusban végbement, megismerjük, hogy a víz fürdője után az ég kapuiból a Szentlélek is leszállt reánk, a mennyei dicsőség kenete is elárasztott és az Atyai szó fogadott fiúvá is tett minket".

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 536-537.)

- „Azért mondja tehát (az Írás), hogy megnyíltak neki az egek, mivel minden (a keresztségben) újjászülető számára megnyílnak a mennyek országának kapui.
(Szent Ágoston)⁷

Kérdések:

- Mikor és ki keresztelt meg?
- Ünneplem-e ezt az ünnepemet?
- Imádkozom-e azért, aki megkeresztelt?

2. Aki a kánai menyegzőn kinyilvánította isteni erejét.

- „Harmadnap menyegzőt tartottak a galileai Kánában, amelyen Jézus anyja is ott volt. Jézust is meghívták a menyegzőre, tanítványaival együtt. Amikor fogytán volt a bor, Jézus anyja megjegyezte: „Nincs több boruk.” Jézus azt felelte: „Mit akarsz tőlem, asszony! Még nem jött el az én óráim.” Erre anyja szólt a szolgálknak: „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” Volt ott hat kőkorsó, a zsidóknál szokásos tisztálkodás céljára, mindegyik két-három mérős. Jézus szólt nekik: „Töltsétek meg a korsókat vízzel!” Meg is töltötték azokat színültig. Ekkor azt mondta nekik: „Most merítsetek belőle, és vigyétek oda a násznagynak.” Odavitték. Amikor a násznagy megízlelte a borra vált vizet, nem tudta honnan való – a szolgák azonban, akik a vizet merítették, tudták –, hívatta a násznagy a vőlegényt, s szemére vetette: „Először mindenki a jó bort adja, s csak amikor már megittasodtak, akkor az alábbvalót. Te meg mostanáig tartogattad a jó bort.” Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, s tanítványai hittek benne.”

(János 2,1-11)

- „Nyilvános élete kezdetén Jézus -- Anyja kérésére -- első csodáját egy menyegzős ünnepen cselekedte. Az Egyház nagy jelentőséget tulajdonít Jézus részvételének a kánai menyegzőn, mert bizonyítékot lát benne arra, hogy a

⁷ Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 101.

házasság jó, és annak meghirdetését, hogy a házasság ezentúl Krisztus jelenlétének hatékony jele lesz.

- Az evangélium kinyilatkoztatja, hogy Mária hogyan imádkozik és jár közben a hitben: Kánában Jézus Anyja kéri a Fiát a menyegzős lakoma – ami egy másik lakoma jele, tudniillik a Bárány menyegzős lakomájáé, aki az Egyház, az Ő menyasszonya kérésére testét és véréit ajándékozta -- szükségleteiért. Az Újszövetség órájában, a kereszttel mellett Mária mint az Asszony, az új Éva, az élők igazi anyja talál meghallgatásra.

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 1613.2618.)

- „Ámbár úgy látszik, hogy Jézus megtagadja, de azért mégis megteszi édesanyja kérését. Ismerte őt édesanyja. Tudta, milyen jó és irgalmas szívű.”

(Beda Venerabilis)⁸

Kérdések:

- Tudok-e osztozni mások örömeiben, bánatában?
- Mit jelent számomra a házasság szentsége?

⁸ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 95.

3. Aki meghirdette Isten országát.

- „Ettől fogva Jézus elkezdett tanítani. „Tartsatok bűnbánatot – hirdette –, mert közel van a mennyek országa!”

(Máté 4,17)

- „Az ország a szegényeké és a kicsinyeké, vagyis azoké, akik alázatos szívvel elfogadták. Jézus küldetése az, hogy "örömhírt vigyen a szegényeknek" (Lk 4,18). Boldognak mondja őket, mert "övék a mennyek országa" (Mt 5,3); az Atya a "kicsinyeknek" akarta kinyilatkoztatni azt, ami rejtve marad a bölcsek és az okosok előtt. A jászoltól a keresztség Jézus megosztja életét a szegényekkel; ismeri az éhséget, a szomjúságot és a nélkülözést. Sőt, azonosítja magát minden szegénnyel, és az irántuk tanúsított tevékeny szeretetet teszi az országába belépés föltételéül.

- Jézus az Istenország asztalához hívja a bűnösöket: "Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket" (Mk 2,17). Megtérésre szólítja föl őket, ami nélkül nem lehet belépni az Országba. De szóval és tettel megmutatja nekik Atyja határtalan irgalmát irántuk, és a határtalan "örömet", mely "az égben lesz egyetlen megtérő bűnös miatt" (Lk 15,7). E szeretet legfőbb bizonyága életének fölládozása "a bűnök bocsánatára" (Mt 26,28).

- Jézus példabeszédek által -- melyek tanításának jellegzetességei -- hív arra, hogy belépünk az Országba. Általuk hív meg az Ország ünnepi lakomájára, ugyanakkor radikális döntést kíván: az Ország elnyeréséért az embernek mindent el kell ajándékoznia; a szavak nem elegendők, tettekre van szükség. A példabeszédek szinte tükröt tartanak az ember elé, melyben fölismerheti: sziklás talajként vagy jó földként fogadja-e be az igét? Mit kezd a kapott talentumokkal? A példabeszédek lényegi magva Jézus és az Ország jelenléte a földön. Az embernek be kell lépnie az Országba, azaz Krisztus tanítványává kell lennie, hogy "megismerje a mennyek országának titkait" (Mt 13,11). A "kívülállóknak" (Mk 4,11) minden rejtve marad.

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 544-546.)

- „Közel van a mennyek országa, vagyis a mennyek országának a boldogsága. Mintha azt mondaná: 'Készüljétek bűnbánattal, mert közel van az örök jutalom ideje.'"

Kérdések:

- Úgy tekintek-e Jézusra, az Ő tanítására, mint evangélium, vagyis mint örömhír?
- Mi az örömöm?
- Továbbadom-e ezt az örömet?

⁹ Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 122.

4. Aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét.

„Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, s fölment külön velük egy magas hegyre. Ott elváltozott előttük: arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény. S íme, megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele. Péter erre így szólt Jézushoz: „Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinállok ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.” Amíg beszélt, hirtelen fényes felhő borult rájuk, s a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak, s igen megrémültek. Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket: „Keljete fel, ne féljete!” Amikor tekintetüket fölemelték, nem láttak senkit, csak egyedül Jézust. A hegyről lefelé jövet Jézus rájuk parancsolt: „Ne szóljatok a látomásról senkinek, amíg az Emberfia föl nem támad a halálból!”

(Máté 17,1-9)

- „A nyilvános élet küszöbén: a keresztség, a húsvét küszöbén: a színeváltozás. Jézus keresztsége "föltárta az első újjászületés misztériumát": keresztségünket; a színeváltozás "a második újjászületés szakramentuma": föltámadásunk. Már most részesedünk az Úr föltámadásában a Szentlélek által, aki Krisztus Testének szentségeiben működik. A színeváltozás megízlelteti velünk Krisztus dicsőséges eljövételét, "aki átalakítja gyarló testünket, hogy hasonlóvá tegye megdicsőült testéhez" (Fil 3,21). De a színeváltozás azt is mondja, hogy "sok szorongatáson át (...) kell bejutnunk Isten országába" (ApCsel 14,22):
- "Ezt Péter még nem értette akkor, amikor Krisztussal akart a hegyen élni. Ezt az életet, Péter, a halála utáni időre tartotta fönn. Most pedig ő maga mondja: Jöjj le a hegyről, hogy a földön fáradozzál, a földön szolgálj, a földön megvessenek és keresztre feszítsenek. Lejön az élet, hogy megöljék; lejön a kenyér, hogy éhes legyen; lejön az út, hogy útközben elfáradjon; lejön a forrás, hogy szomjazzon -- te pedig vonakodsz a fáradságtól?"

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 556)

- „Jézus olyan formában mutatkozott meg az apostoloknak, amilyen majd az ítéletkor lesz.”

Kérdések:

- A nehézségben őrzöm-e a reményt?
- Ki az a környezetemben, akit meg kell vigasztalnom, meg kell hallgatnom, reményt öntve belé?

¹⁰ Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 500.

5. Aki az Eucharishtiában nekünk adta önmagát.

- „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik. Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él.” Ezeket mondta, amikor Kafarnaumban, a zsinagógában tanított.”

(János 6,56-59)

- „Jézus önmaga szabad föláldozását a lehető legjobban kifejezte a tizenkét apostollal elköltött vacsorán, "azon az éjszakán, amelyen elárultatott" (1Kor 11,23). Szenvedése előestéjén, amikor még szabad volt, ezt az apostolaival elköltött utolsó vacsorát az Atyának az emberek megváltásáért följajánlott szabad önfeláldozása emlékűnévé tette: "Ez az én testem, mely értetek adatik" (Lk 22,19). "Ez az én vérem, az Új Szövetségé, mely értetek kiontatik a bűnök bocsánatára" (Mt 26,28).
- Az Eucharisztia, amelyet Jézus ebben az órában alapít, áldozatának "emlékezetévé" lesz. Jézus az Apostolokat belefoglalja önfeláldozásába, és kéri tőlük, hogy folytassák azt. Ezáltal apostolait az Újszövetség papjaivá teszi: "Értük szentelem magam, hogy ők is megszenteltek legyenek az igazságban" (Jn 17,19).
- "Üdvözítőnk az utolsó vacsora alkalmával, azon az éjszakán, melyen elárultatott, megalapította testének és vérenek eucharisztikus áldozatát, hogy így a kereszt áldozatát a századokon át eljöveteleig megörökítse, és így szeretett jegyesére, az Egyházra bízva halálának és föltámadásának emlékezetét: az irgalom szentségét, az egység jelét, a szeretet kötelékét mint húsvéti lakomát, melyen Krisztust vesszük magunkhoz, lelkünket kegyelem tölti el, s a jövődő dicsőség záloga nekünk adatik."

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 610-611.1323)

- „A mennyből szállott alá, hogy az örök élet kenyerét ehessük, és örökké élhessünk, mert mi magunktól örökké nem élhetünk.”

(Szent Ágoston)¹¹

Kérdések:

- Ünneplem-e azt az örömhírt, hogy az Eucharishtiában az Úr Jézus valóságosan jelen van, velünk van?
- Miért, kiért vagyok hálás? Milyen gyakran mondom ki a „köszönöm” szót?

¹¹ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 231.

A fájdalmas rózsafüzér titkai

A fájdalom titkai

„Az evangéliumok kiemelt hangsúllyal beszélnek Krisztus fájdalmának titkairól. A keresztény jámborság kezdettől fogva – főként nagybőjtben a keresztút végzésével – elidőzött a passió mozzanatainál, szemlélve, hogy ez a szeretet kinyilatkoztatásának a csúcsa és itt van üdvösségünk forrása. A rózsafüzér kiemeli a passió néhány mozzanatát, s az imádkozó lelki szemét ráirányítja és segíti, hogy átélje azokat. Az elmélkedés a Getszemáni kertben kezdődik, ahol Krisztus egy különösen szorongató órát él át az Atya akaratának elfogadásában, ami ellen a test gyöngesége a lázadás kísértését szenved. Krisztus itt magára veszi az emberiség összes bűne mellé az emberiség minden kísértését, hogy elmondhassa minden ember nevében az Atyának: „Ne az legyen, amit én akarok, hanem amit Te” (Lk 22,42). Ezzel az „igen”-jével helyrehozta az őszülők Édenkert-beli „nem”-jét. S hogy mibe került neki az Atya akaratához való ragaszkodás, az a fájdalmas titkokból derül ki, melyek a keresztúttal, az ostromozással, a töviskoronázással és a kereszthalállal megmutatják, hogy a legnagyobb megvetésben lett része: *Íme, az ember!*

E megvetettségben nemcsak Isten szeretete, hanem maga az ember is kinyilatkoztatást nyert. *Íme, az ember:* aki meg akarja ismerni őt, annak képesnek kell lennie arra, hogy fölismerje az emberi lét értelmét, gyökerét és beteljesedését Krisztusban, Istenben, aki szeretetből megalázza magát „mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil 2,8). A fájdalmas titkok segítik a hívőt abban, hogy átélje Jézus halálát – ott állva a kereszt alatt Mária mellett –, s hogy vele együtt merüljön el Isten ember iránti szeretetének mélységében, s érezze meg e szeretet egész újjáteremtő erejét.”

(Szent II. János Pál pápa: Rosarium Virginis Mariae 22.)

Bevezető titkok az első három Üdvözlégyre:

1. aki értelmünket megvilágosítsa,
2. aki emlékezetünket megerősítse,
3. aki akaratunkat tökéletesítse

1. Aki érettünk vérrel verítkezett.

- „Ezután kiment, és szokása szerint elindult az Olajfák hegyére. A tanítványok is elkísérték. Amikor odaért, kérte őket: „Imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!” Aztán odébbment, úgy egy kőhajításnyira, és térdre borulva imádkozott: „Atyám, ha akarod, kerüljön el ez a kehely! De ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied!” Megjelent neki az égből egy angyal, és megerősítette. Halálfélelem kerítette hatalmába, és még buzgóbban imádkozott. Verejtéke, mint megannyi vércsepp hullott a földre. Aztán abbahagyta az imát, és visszament a tanítványokhoz. Azok közben elaludtak bánatukban. Rájuk szólt: „Miért alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!”

(Lukács 22,39-46)

- „Jézus az Új Szövetség kelyhét, melyet a vacsorán önmagát följajánlva elővételezett, az Atya kezéből elfogadja halálküzdelmében, a Getszemáni kertben, "engedelmes lett mindhalálig" (Fil 2,8). Jézus imádkozik: "Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a kehely..." (Mt 26,39). Így fejezi ki a borzadást, amit a halál emberi természete számára jelent. Valójában az Ő emberi természete, miként a miénk is, örök életre van rendelve; ezenkívül a miénktől eltérően az övé tökéletesen mentes a bűntől, ami halált okoz; de főként ezt az emberi természetet "az élet Vezérének", az "Élőnek" isteni személye vette magára. Emberi akaratával elfogadván, hogy legyen meg az Atya akarata, elfogadja halálát, mint megváltó halált, hogy "bűneinket Ő maga" fölvigye "testében a fára" (1Pt 2,24)."

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 612.)

- „Ne úgy imádkozzunk, hogy saját akaratunknak, hanem az Isten akaratának beteljesülését kérjük.”

(Origenes)¹²

Kérdések:

- Hogyan fejezem ki együttérzésemet a szenvedők felé?
- Imádkozom-e a szenvedőkért?

¹² Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 758.

2. Akit érettünk megostoroztak.

- Pilátus ismét megkérdezte: „Mit csináljak hát azzal az emberrel, akit ti a zsidók királyának mondtok?” Azok újra ezt kiáltották: „Keresztre vele!” Pilátus folytatta: „Mi rosszat tett?” Azok annál hangosabban kiáltották: „Keresztre vele!” Erre Pilátus, aki eleget akart tenni a tömeg kérésének, szabadon bocsátotta nekik Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy feszítsék keresztre.

(Márk 15,12-15)

- „Keresztelő János, miután elfogadta, hogy a bűnösök között kiszolgáltassa neki a keresztséget, Jézusban meglátta és megmutatta Isten bárányát, aki elveszi a világ bűnét. Így nyilvánítja ki, hogy Jézus egyszerre a szenvedő Szolga, aki némán engedi, hogy leölésre vigyék, és sokak bűnét hordozza, és a Húsvéti Bárány, Izrael megváltásának szimbóluma az első húsvétkor. Krisztus egész élete a küldetését fejezi ki: szolgálni és életét adni váltságul sokakért.”

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 608.)

- „Íme, megkorbácsolni vezetik az Urat, már ütik is, a szent bőrt feltépik a vad ostorcsapások, hátát újra és újra felszántják a kegyetlen korbácsütések! Jaj, az emberek előtt leterülten fekszik az Isten, és bűnösnek járó fenyítést szenved ő, akihez bűnnek még árnyéka sem fér.” (Szent Ágoston)¹³

Kérdések:

- Az erőszakra, a sértésre, a bántásra merek-e megbocsátással, irgalommal, gyengédséggel válaszolni?
- Kinek kell megbocsátanom?
- Kitől kell bocsánatot kérnem?

¹³ Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 787-788.

3. Akit érettünk tövissel koronáztak.

- „A helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, s odagyűjtötték köré az egész helyőrséget. Megfosztották ruhájától, bíborszínű köntöst adtak rá. Tövissel koszorút fontak, fejére tették, jobb kezébe pedig nádszálat adtak. Aztán térdet hajtottak előtte, és így gúnyolták: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Közben leköpdösték, fogták a nádat, s verték a fejét. Miután így csúfot űztek belőle, levették róla a palástot, s ráadták saját ruháját. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék.”

(Máté 27,27-31)

- „Jézus emberi szívében az Atya emberek iránti szeretetét magáévá téve "mindvégig szerette őket" (Jn 13,1), mert "nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért" (Jn 15,13). Így embersége a szenvedésben és a halálban szabad és tökéletes eszközévé vált annak az isteni szeretetnek, mely az emberek üdvösségét akarja. Valóban, szenvedését és halálát szabadon fogadta el az Atya és az emberek iránti szeretetből, akiket az Atya üdvözíteni akar: "Senki sem veszi el (...) (az életemet) tőlem, hanem én magamtól teszem le" (Jn 10,18). Ezért Isten Fiának szabadsága akkor a legnagyobb, amikor a halál felé megy.”

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 609.)

- „Miért kell nekünk bármivel is törődnünk akkor, ha más embertől bántalmazást szenvedünk, miután Krisztus mindezeket elszenvedte? Ugyanis amit Krisztussal tettek, az a legszörnyűbb bántalmazás, ugyanis testének nemcsak egy része, hanem egész teste bántalmazást szenvedett: feje a töviskorona, a nádszál és az ökölcsepások által; az ábrázata, mert leköpdösték; arca, mert arcul ütötték; az egész teste az ostromozással, és mert lemeztelenítették és katonaköpenybe öltöztették.” (Aranyszájú Szent János)¹⁴

¹⁴ Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 788-789.

Kérdések:

- Mivel tudom a szenvedő Jézust megvigasztalni?
- Mely bűneimért kell bocsánatot kérnem?

4. Aki érettünk a keresztet hordozta.

- „De újra elkezdtek ordítani: „Halál rá! Halál rá, keresztre vele!” Pilátus megkérdezte: „Keresztre feszíttessem a királyotokat?” De a főpapok tiltakoztak: „Nincs királyunk, csak császáruk!” Erre kiszolgáltatta nekik, hogy feszítsék keresztre. Ezzel átvették Jézust. Maga vitte keresztjét, míg oda nem ért az úgynevezett Koponyák helyére, amelyet héberül Golgotának hívnak.”

(János 19,15-17)

- „Krisztus halála egyszerre húsvéti áldozat, mely megvalósítja az emberek végleges megváltását a Bárány által, aki elveszi a világ bűnét, és az Új Szövetség áldozata, mely az embert, kiengesztelve Ővele a bűnök bocsánatára sokakért kiontott vér által, újra közösségbe hozza Istennel.
- „Krisztusnak ez az áldozata egyetlen, és az összes áldozatot beteljesíti és felülmúlja. Ez az áldozat elsősorban magának az Atyaistennek az ajándéka: az Atya odaadja a Fiát, hogy megbékéltessen minket Önmagával. Ugyanakkor Isten emberré lett Fiának áldozata, aki szabadon és szeretetből följánlja életét Atyjának a Szentlélek által, hogy a mi engedetlenségünket helyrehozza.”

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 613-614.)

- „Mint a győzők, úgy vitte Ő is a vállán a győzelem jelvényét. Egyesek azt mondták, hogy a Kálvárián halt meg Ádám, és ott temették is el. Azon a helyen, ahol a halál uralkodott, ott győzedelmeskedik Jézus.” (Aranyszájú Szent János)¹⁵

Kérdések:

- Mi az én keresztm a jelenlegi élethelyzetemben?
- Hogyan viselem a nehézségeket, a megpróbáltatásokat, a megaláztatásokat?

¹⁵ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 175.

5. Akit érettünk keresztre feszítettek.

- „Ott keresztre feszítették, s két másikat is vele, jobb és bal felől, Jézust meg középen. Pilátus feliratot is készíttetett, és a keresztfára erősíttette. Ez volt a felirat: „A názáreti Jézus, a zsidók királya!” A feliratot sokan olvasták a zsidók közül, mert az a hely, ahol fölfeszítették Jézust, közel volt a városhoz; héberül, latinul és görögül volt írva. A zsidó főpapok azért kérték Pilátust: „Ne azt írd, hogy a zsidók királya, hanem azt, hogy azt mondta magáról: a zsidók királya vagyok.” De Pilátus azt felelte: „Amit írtam, azt megírtam!””

(János 19,18-22)

- „Jézus pedig mondta: „Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek.””

(Lukács 23,34a)

- „Ez a mindvégig való szeretet Krisztus áldozatának megváltó, helyrehozó, engesztelő és elégtételt adó értékét ad. Ő életének föláldozásban mindnyájunkat ismert és szeretett. "Krisztus szeretete sürget minket, hiszen arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt" (2Kor 5,14). Egyetlen ember sem volt képes, még ha a legnagyobb szent lett volna is, minden ember bűnét magára vállalni és áldozatul följánlani önmagát mindenkiért. A Fiú isteni személyének -- aki felülmúl s ugyanakkor magába is foglal minden emberi személyt, és Krisztust az egész emberiség fejévé teszi -- Krisztusban léte tette lehetővé, hogy áldozata mindenkiért megváltó áldozat legyen.
- "Szentséges szenvedése által a keresztfán kiérdemelte számunkra a megigazolást" -- tanítja a Trienti Zsinat, kiemelve Krisztus mint az örök élet Szerzője áldozatának egyedülálló jellegét. És az Egyház a keresztet tisztelve így énekel: "Üdvözlégy, keresztt, egyetlen remény!"
- A keresztt Krisztusnak, az Isten és az ember közötti egyedüli közvetítőnek az egyetlen áldozata. Mivel azonban megtestesült isteni személyében "valamiképpen minden emberrel egyesült", "mindenkinek fölkínálja a lehetőséget, hogy Istennél ismert módon (...) társuljon ehhez a húsvéti misztériumhoz". Hívja Apostolait, hogy vegyék föl kereszttüket és kövessék

Őt, mert Ő szenvedett értünk, példát hagyván nekünk, hogy kövessük nyomdokait. Ő ugyanis megváltó áldozatához azokat is társítani akarja, akik annak első kedvezményezettjei. Ez valósul meg legfelső fokon az Ő Anyjának személyében, aki mindenkinél bensőségesebben társult megváltó szenvedésének misztériumához.”

„A paradicsomnak ez az egyetlen és igazi lépcsője, a kereszten kívül nincs semmi, amin föl lehetne menni az égbe.”

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 616-618.)

- „Hogy milyen nagy a szent kereszt ereje, szentségtek figyeljen oda! Ádám megszegte a parancsot azzal, hogy vett a fa gyümölcséből, de mindazt, amit elveszített Ádám, azt Krisztus a keresztfán megtalálta. A vízözön idején az emberi nemet egy fából készült bárka mentette meg; mikor Isten népe Egyiptomból távozott, Mózes egy fabottal osztotta ketté a tengert, győzte le a fáraót, és szabadította ki Isten népét. Ugyanaz a Mózes egy fadarabot dobott a vízbe, s a keserű víz édessé változott (Kiv 15,25). Fabot szakasztott a lelki sziklából üdvösséges vizet, és, hogy vereséget szenvedjen Amelek, Mózes kezében a bottal, széttárta a kezeit (Kiv 17,9-11); az Isten törvénytábláját a fából készült szövetség ládjába helyezték, hogy mindezeket keresztül, mintegy lépcsőzetesen, eljussunk a keresztfáig.” (Szent Ágoston)¹⁶

Kérdések:

- Szemléljem csendben a keresztre feszített Jézust, s tünődjem el azon, hogy ez a keresztény szeretet.
- Hogyan tudok e szeretetre válaszolni?

¹⁶ Aquinói Szent Tamás, *Catena Aurea* 1. Kommentár Máté evangéliumához (Szeged 2000) 792.

A dicsőséges rózsafüzér titkai

A dicsőség titkai

„Krisztus arcának szemlélése nem állhat meg a Megfeszítetttnél. Ő a Föltámadott!” A rózsafüzér kezdettől fogva kifejezi ezt a hitigazságot, amikor a hívőt arra készíti, hogy lépjen túl a passió sötétségén, és tekintetét a föltámadásban és a mennybemenetelben szegezze Krisztus dicsőségére. Miközben a keresztény lélek a Föltámadottat szemléli, *fölfedezi hitének indokait (1Kor 15,14)*, és átéli nem csupán az apostolok, Magdolna és az emmauszi tanítványok örömét, akiknek Krisztus megjelent, hanem Mária örömét is, akinek az előbbieknél nem kisebb tapasztalattal kellett bírnia a megdicsőült Fiú új létformájáról. A mennybemenetelkor Krisztus megdicsőül az Atya jobbán, Mária pedig különleges kiváltsággal – hogy elővételezze az igazak föltámadott állapotát – ugyanebbe a dicsőségbe vétetik föl. És az utolsó dicsőséges titokként Mária a dicsőség koronájával mint az angyalok és a szentek királynője ragyog föl, elővételezve az Egyház eszkatologikus állapotát és annak tökéletességét.

A Fiú és az Anya megdicsőülésének útja közepére helyezi a rózsafüzér a harmadik dicsőséges titkot, a Pünkösdet, mely úgy mutatja be az Egyházat, mint a Mária körül egyesült családot, melyet a Szentlélek hatalmas kiáradása éltet és kész az evangélium hirdetésének küldetésére. E titok szemlélésének, miként a többi dicsőséges titkoké is, a hívőket arra kell vezetnie, hogy egyre tudatosabbá válják bennük a Krisztusban, az Egyházban való új élet, az az életforma, melynek a Pünkösöd nagy mintaképe. Így a dicsőséges titkok a hívőkben táplálják az *eszkatologikus célba vetett reményt*, amely felé mint Isten történelemben zárandókló népének tagjai tartanak. Mindez arra ösztönzi őket, hogy bátran tanúskodjanak az „örömhírről”, mely értelmet ad egész életüknek.”

(Szent II. János Pál pápa: Rosarium Virginis Mariae 23.)

Bevezető titkok az első három Üdvözlégyre:

1. aki gondolatainkat irányítsa,
2. aki szavainkat vezérelje,
3. aki cselekedeteinket kormányozza

1. Aki a halálból feltámadt.

- „A mikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna, Mária, Jakab anyja, és Szalome illatszereket vásároltak, s elmentek, hogy bebalzsamozzák. A hét első napján kora reggel, napkeltekor kimentek a sírhoz. Egymás közt így beszélgettek: „Ki fogja elhengeríteni a követ a sír bejárata elől?” De amikor odanézték, látták, hogy a kő el van hengerítve, jóllehet igen nagy volt. Amint bementek a sírba, jobbról egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak, amint ott ült. Megrémültek. De az megszólította őket: „Ne féljete! Ti a keresztre feszített názáreti Jézust keresitek. Feltámadt, nincs itt! Nézzétek, itt a hely ahová tették! De siessetek, mondjátok meg tanítványainak és Péternek: Elóttetek megy Galileába, ott majd látjátok, amint mondta nektek.””

(Márk 16,1-7)

- „Krisztus föltámadásának misztériuma valóságos esemény, melynek az Újszövetség tanúsága szerint történetileg bizonyított megnyilvánulásai voltak. Már Szent Pál 56 körül ezt írhatta a korintusiaknak: "Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt a bűneinkért az Írások szerint, eltemették és harmadnap föltámadt ismét az Írások szerint; megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek" (1Kor 15,3--4). Az Apostol itt a föltámadás élő hagyományáról beszél, melyet Damaszkusz kapui előtt átélt megtérése után tanult meg.
- Krisztus föltámadása nem a földi életbe való visszatérés volt, mint azon föltámasztások esetében, melyeket Ő húsvét előtt végzett: Jairus kislányáé, a naimi ifjúé és Lázáré. E tények csodás események voltak, de a személyek, akikkel a csoda történt, a "megszokott" földi életet nyerték vissza Jézus hatalma által. A maguk idejében újból meg fognak halni. Krisztus föltámadása lényegében különbözik ettől. Föltámadott testében a halál állapotából átmegy egy időn és téren túli, másik életbe. Jézus testét a föltámadásban a Szentlélek eltölti hatalommal; dicsőségének állapotában az isteni életben részesedik, úgy, hogy Szent Pál elmondhatta Krisztusról: Ő a mennyei ember.
- Végül Krisztus föltámadása – és maga a föltámadott Krisztus – a mi eljövendő föltámadásunk elve és forrása: "Krisztus föltámadott a halálból, elsőként a halottak közül (...); amint ugyanis Ádámban mindenki meghal, úgy Krisztusban mindenki életre is kel" (1Kor 15,20-22). E beteljesedés várása közben a föltámadott Krisztus hívei szívében él. A keresztények Benne ízlelik

"az eljövendő világ (...) erőit" (Zsid 6,5), és életüket Krisztus elragadja az isteni élet kebelére, hogy "akik élnek, már ne önmaguknak éljenek, hanem Neki, aki értük meghalt és föltámadott" (2Kor 5,15)."

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 639. 646. 655.)

- „A szomorú szombat után fölragyogott a boldog és legszebb nap. Hajnali virradatkor dicsőségesen föltámadott az Úr.” (Szent Jeromos)¹⁷

Kérdések:

- Hiszem-e, hogy halálunk után valóban feltámadunk?
- A feltámadt Jézus Krisztus mosolya látszik-e az arcomon?

¹⁷ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 181.

2. Aki a mennybe fölment.

- „Végül a tizenegyetnek jelent meg, amikor egyszer asztalnál ültek. Szemükre vetette hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták. Aztán így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik. Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: Nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik a kezüket, azok meggyógyulnak.” Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölment a mennybe, elfoglalta helyét az Isten jobbján, ők meg elmentek, s mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt munkájukban, és tanításukat csodákkal kísérte és igazolta.”

(Márk 16,14-20)

- „Ez az utolsó lépés szoros egységben marad az elsővel, azaz a mennyből való alászállással, ami a megtestesülésben valósult meg. Csak az "térhet vissza az Atyához", aki az "Atyától jött ki": Krisztus. "Senki sem ment föl az égbe, csak aki alászállott az égből, az Emberfia" (Jn 3,13). Az emberség saját természetes erőire hagyva nem képes bemenni az "atyai házba" (Jn 14,2), Isten életébe és boldogságába. Egyedül Krisztus nyithatta meg az embernek az utat: "hogyan nekünk, az Ő tagjainak megadja a reményt, hogy mi is eljuthatunk oda, ahová Ő elsőként előment”.
- "Én pedig, majd ha magasba emelnek a földről, mindeneket magamhoz fogok vonzani" (Jn 12,32). A kereszten való fölmagasztalás a mennybemenetel fölmagasztalását jelzi és jövendöli. Az ennek a kezdete. Jézus Krisztus, az új és örök szövetség egyetlen Papja "nem emberi kézzel épített szentélybe lépett be (...), hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt közbenjárjon értünk" (Zsid 9,24). Krisztus a mennyben szüntelenül gyakorolja a maga papságát: "hiszen örökké él, hogy közbenjárjon" azokért, "akik általa járulnak Istenhez" (Zsid 7,25). Mint "az eljövendő javak főpapja" (Zsid 9,11), középpontja és főcelebránsa annak a liturgiának, amely az Atyát az égben dicsőíti.
- Ettől kezdve Krisztus az Atya jobbján ül: "Az Atya jobbján kifejezéssel azt az isteni tiszteletet és dicsőséget jelezzük, amelyben Isten Fia mint az Atyával egylényegű Isten az idő kezdete előtt volt, és ahol az idők végén, megtestesülve, testi módon is helyet foglal, mert teste ugyanabba a dicsőségbe került.”"

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 661-663.)

- „A mi Üdvözítőnk¹⁸ről nem azt olvassuk, hogy kocsin vagy az angyalok segítségével emelkedett volna föl a mennybe. A Teremtő a maga erejéből emelkedett minden fölé.” (Nagy Szent Gergely)¹⁸

Kérdések:

- Éltet-e az a biztos remény, hogy van mennyország?
- Mit kell tennem, hogy eljussak a mennyországba?

¹⁸ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 212.

3. Aki nekünk a Szentlelket elküldte.

- „Jézus így folytatta: „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni. Aki nem szeret, az nem tartja meg tanításomat. A tanítás, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki engem küldött. Ezeket akartam nektek mondani, amíg veletek vagyok. S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevében küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek. Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen. Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam. Előre megmondtam nektek, mielőtt megtörtént volna, hogy ha majd bekövetkezik, higgyetek. Már nem beszélek soká nektek, mert közeleg a világ fejedelme. Rajtam nincs hatalma. De a világ így tudja meg, hogy szeretem az Atyát, és végbeviszem, amivel az Atya megbízott. Keljetek föl, menjünk innét!”

(János 14,23-31)

- „Pünkösd napján (a hét húsvéti hét végén) Krisztus húsvétja a Szentlélek kiadásában teljesebbé válik, aki mint isteni személy nyilvánít ki, adatik és közöltetik: az Úr Krisztus a maga teljességéből bőségesen árasztja a Lelket.
- Ezen a napon a Szentháromság teljesen ki lett nyilatkoztatva. E naptól kezdve a Krisztus által hirdetett Ország megnyílik azoknak, akik benne hisznek: a test alázatában és a hitben már részesednek a Szentháromság közösségében. A Szentlélek a maga szüntelen eljövetele által vezeti be a világot "a végső időkbe", az Egyház idejébe, az Országba, amely már örökségként a birtokunkban van, de még nem teljesebbé válik: Láttuk az igaz Világosságot, megkaptuk az égi Lelket, megtaláltuk az igaz hitet: imádjuk az oszthatatlan Háromságot, mert Ő üdvözített minket.
- "Az Isten szeretet" (1Jn 4,8.16); és a szeretet az első ajándék, amely minden mást magában foglal. Ez a szeretet "áradt ki szívünkbe a Szentlélek által, aki nekünk adatott" (Róm 5,5)."

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 731-733.)

- „A Szentlélek emlékeztet titeket arra, amit meg kell értenetek, amit nem szabad elfelejtenetek. Krisztus üdvös figyelmeztetése, és kegyelme ez.” (Szent Ágoston)¹⁹

Kérdések:

- Hívom-e gyakran a Szentlelket?
- Most éppen miben van szükségem a Szentlélek segítségére?

¹⁹ Dezső István, *Jézus evangéliuma és a szentatyák*. Szemelvények Aquinói Szent Tamás „Catena Aurea” című művéből. 1. (Rákospalota 1942) 218.

4. Aki téged, Szent Szűz a mennybe fölvelt.

„Mária így szólt: Lelkem magasztalja az Urat, és szívem ujjong megváltó Istenemben, mert rátekintett szolgálója alázatosságára. Íme, mostantól fogva boldognak hirdetem minden nemzedék, mert nagyot tett velem a Hatalmas, és Szent az ő neve.”

(Lukács 1,46-49)

- „Végül a szeplőtelen Szüzet -- az áteredő bűnnek minden szennyétől épségben megőrzötte -- földi életének végén testestül-lelkestül fölvette Isten a mennyei dicsőségbe. Fölmagasztalta, a mindenség királynéjává tette őt az Úr, hogy tökéletesebben hasonuljon Fiához, az uralkodók Urához, a bűn és a halál legyőzőjéhez.” A Szent Szűz mennybevitele különleges részesedés Fia föltámadásában, és elővételezése a többi keresztény föltámadásának: "Szülésedben megőrizted a szüzességet, elszenderülésedben nem hagytad el a világot, ó Istenszülő: visszatértél az Élet forrásához, te, aki fogtad az élő Istent, aki imáid által megszabadítod lelkünket a haláltól."

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 966.)

- „Üdvözlégy Mária, Istenanyánk. Miattad vonulnak az angyalok és főangyalok, miközben fenséges himnuszokat zengenek örömben!”
(*Alexandriai Szent Cirill*)²⁰

Kérdések:

- Hiszem-e a testem feltámadását?
- Úgy tekintek-e testemre, lelkemre, mint a Teremtő Isten ajándékára?

²⁰ Nádasy Alfonz, *Az egyházatyák szentbeszédeiből I.* Tematikus szentbeszéd a görög egyházatyákból. Keresztény Remekírók 10. (Budapest 1944) 40.

5. Aki téged, Szent Szűz a mennyben megkoronázott.

- „Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony; öltözete a Nap, lába alatt a Hold, fején tizenkét csillagból korona. Áldott állapotban volt, gyötrelmében és szülési fájdalmában kiáltozott.”

(Jelenések könyve 12,1-2)

- „Szűz Mária, mert az Atya akaratához, Fia megváltó művéhez és a Szentlélek minden indításához teljesen hozzásimult, az Egyház számára a hit és a szeretet példaképe. Ezért ő "az Egyház kiemelkedő és páratlan tagja", "példaszerű megvalósulása" és az Egyház "előképe" is.
- Szerepe az Egyházzal és az egész emberiséggel kapcsolatban még ennél is több. "Engedelmességével, hitével, reményével és lángoló szeretetével – egyedülálló módon együttműködött az Üdvözítő művével a lelkek természetfölötti életének helyreállítására. Éppen ezért a kegyelem rendjében anyánk."
- "Máriának ez az anyasága a kegyelem rendjében szüntelenül megmarad az angyali üdvözléskor hittelt adott beleegyezésétől kezdve – melyben a kereszt alatt is vonakodás nélkül kitartott – egészen az összes választott örök beteljesedéséig. Mert ezt az üdvösséges feladatot a mennybevételekor sem tette le, hanem szüntelen közbenjárásával kieszközli nekünk az örök üdvösség ajándékait. (...) Ezért nevezik a Boldogságos Szüzet az Egyházban Szószólónak, Segítőnek, Oltalmazónak, Közvetítőnek.""

(A Katolikus Egyház Katekizmusa 967-969.)

- „Üdvözlégy Mária, világ kincse! Üdvözlégy Mária, örök galamb! Üdvözlégy Mária, olthatatlan lámpa. Belőled született az igazság napja! *(Alexandriai Szent Cirill)*²¹

Kérdések:

- Szoktam-e kérni Szűz Máriának, a béke királynőjének segítségét, közbenjárását?

²¹ Nádasy Alfonz, *Az egyházatyák szentbeszédeiből I.* Tematikus szentbeszédek a görög egyházatyákból. Keresztény Remekírók 10. (Budapest 1944) 40.

- Rábízom-e magamat, másokat Szűz Máriára mint Mennyei Édesanyámra és Úrnómre?

Függelék: Imádságok szövege

Az Úr imádsága (Miatyánk)

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma;
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek;
és ne vígy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól!
(Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség
mindörökkön örökké.) Ámen.

Az angyali üdvözlés (Üdvözlégy)

Üdvözlégy Mária, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Ámen.

Az Apostoli Hitvallás (Hiszekegy)

Hiszek egy Istenben,
mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében.
És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban;
aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától;
szenvedett Poncius Pilátus alatt;
megfeszítették, meghalt és eltemették.
Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül;
fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atyaisten jobbján;
onnan jön el ítélni élőket és holtakat.
Hiszek Szentlélekben.
Hiszem a katolikus Anyaszentegyházat;

a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát;
a test feltámadását és az örök életet. Ámen

Dicsőség

„Dicsőség az Atyának, és a Fiúnak, és a Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökké. Ámen”

Fatimai fohász

„Ó, Jézusom, bocsásd meg bűneinket. Ments meg minket a pokol tüzétől, és vidd a mennybe a lelkeket, különösen azokat, akik legjobban rászorulnak irgalmadra!”

Oltalmad alá futunk...

Oltalmad alá futunk, Istennek szent Szülője, könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz meg minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Ámen.

XIII. Leó pápa imája Szent Mihály arkangyalhoz

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben; a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk! Esedezve kérjük: „Parancsoljon neki az Isten!” Te pedig, mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, akik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére! Ámen.